

SPOLEČNOST PRO NÁVYKOVÉ NEMOCI ČLS JEP
448. pracovní schůze, 18.3.2026

AI PSYCHÓZA

první poznatky a zkušenosti

Doc. MUDr. PhDr. Kamil Kalina, CSc.
SANANIM, z.ú.- Adiktologická klinika SANANIM
SUR, institut pro vzdělávání v psychoterapii
Klinika adiktologie 1.LF UK a VFN Praha

VÍTEJTE!

Tarotová karta **BLÁZEN** nabízí inspiraci: zbavit se předsudků, otevřít se, volně si hrát.

AI / CHATBOT-GPT PSYCHÓZA

- Pracovní název pro psychopatologický fenomén spojený s excesivním používáním Chatbotu;
- Nejde (zatím) o konsensuálně definovanou klinickou jednotku, natož o formální diagnózu;
- **Není shoda ani v tom, že doopravdy existuje... ale první zprávy jsou znepokojivé.**

KLINICKÝ OBRAZ

Excesivní interakce s AI –

- zhoršuje duševní zdraví,
- vede ke stažení z denního života,
- může spustit psychotickou dispozici nebo vyvolat psychotickou poruchu bez prokázané dispozice,
- eskaluje bludné myšlení (grandiozní, religiózní, paranoidní, erotické ...)
- může vést k sebevraždě.

RIZIKOVÁ POPULACE

- Ohroženi jsou zejména mladí dospělí, kteří užívají AI z hluboce osobních důvodů (terapie, poradenství pro duševní zdraví, emoční podpora);
- Podle studie RAND je to 22% uživatelů ve věku 18-24 let;
- Údaje OpenAI, říjen 2025: v typickém týdnu se známky možné psychózy nebo mánie objevily u 560 tis. uživatelů a indikátory suicidálních úmyslů u 1,2 milionů;
- Přídatné faktory: ztráta zaměstnání, užívání alkoholu nebo drog, zranitelnost, poruchy spánku, stres, izolace atd.

VAROVNÉ SIGNÁLY

- Dlouhodobé a intenzivní zapojení do komunikace s AI;
- zvyšování frekvence výměn (až na vysoké tisíce během dne);
- víra, že AI disponuje specifickým věděním či vzhledem do toho, „jak to na světě chodí“;
- personalizace AI;
- ztráta kontroly reality;
- víra, že „osoba“ AI je nezávislá na digitálních mediích a je možné s ní komunikovat „přímo“ (přenosem myšlenek nebo dialogem s vizualizací);
- hypotéza nadčlověka.

Vývoj od prvních symptomů k psychotické poruše trvá asi 22 měsíců.

JAK AI PŘÍSPÍVÁ K ROZVOJI SYMPTOMŮ

- Imponuje rozsahem svých možností;
- svádí k antropomorfizaci;
- „zrcadlí“ naladění uživatele, chybí kritický diskurs běžné lidské komunikace;
- vzbuzuje dojem vzájemného porozumění;
- je schopná udržovat konverzaci do nekonečna na základě statistické vhodnosti odpovědí;
- může užívat manipulativní taktiky, když chce uživatel interakci ukončit – vzbuzuje pocity viny, potřebnosti, strach z toho, že mi něco unikne (fear of missing out = FOMA)

DOPORUČENÍ PRO KLINICKOU PRAXI

- Ptát se, jak a proč pacienti užívají AI;
- provádět psychoedukaci;
- podporovat hranice;
- dávat pozor na varovné signály;
- posilovat normální lidské vztahy;
- hodnotit kognitivní a behaviorální dopady užívání AI;
- přiměřeně reagovat na psychotické symptomy.

Některé již vyvinuté aplikace AI mohou ovšem být užitečným nástrojem v prevenci a poradenství, pokud

...

ADIKTOLOGICKÝ POHLED

- AI psychóza je extrémním projevem digitální závislosti.
- Personalizace či antropomorfizace je známým fenoménem u látkových i nelátkových závislostí.
- Psychotické fenomény jsou u závislostních i quasi-závislostních poruch časté, ať už jako funkce působení látky, intenzity procesu nebo hraniční až psychotické organizace osobnosti.
- Podobně jako uvažujeme o psychotické poruše z abusu psychotropních látek, můžeme uvažovat o psychotické poruše z abusu nelátkového procesu –
- ... ale nemáme na to diagnostický kód.

KASUISTIKA – ANDREJ/1

ANDREJ (24), ambulantní psychiatrický pacient od r.2020

- **Rodina: smíšený česko-ruský původ; otec + před 3 lety na komplikace chronického pití alkoholu, bohatý podnikatel; matka zdráva, vysoká manažerka v korporátu. Rodiče rozvedeni od jeho 5 let, vyrůstal pouze s matkou a stále s ní bydlí.**
- **Práce, studium: BC stupeň dálkově na soukromé VŠ, nikdy nepracoval, dědictvím po otci je dostatečně finančně zabezpečený.**
- **Z osobní anamnézy: v dětství dg. ADHD, bez léčby; od 14 užíval THC.**

KASUISTIKA – ANDREJ/2

- V r. 2020 podstoupil ústavní léčbu pro závislost na THC.
- Od té doby abstínuje, ale v abstinenci se znovu objevily příznaky ADHD a rovněž příznaky OCD, které údajně měl ještě před užíváním THC.
- Medikace: Strattera 60 mg 1-0-0-0, Venlafaxin 150 mg 1-0-0-0. S medikací nespokojen, stěžuje si na vedlejší účinky, ale odmítá změnu.
- Postupně inverze denního režimu, noční život na sociálních sítích.
- OCD se spíše zhoršuje, vadí v soužití s matkou, nutkavé sledování sociálních sítí, syndrom FOMO.

KASUISTIKA – ANDREJ/3

- 2022-2024 projevy „vztahové OCD“ vůči náhodným dívkám, hraničí se stalkingem, neschopný přijmout, že NE znamená NE. Návrhy na KBT odmítá.
- 2024 – sděluje, že komunikuje s AI, věří jí víc, než mně, a víc, než lidem na sociálních sítích, ze sítí se stahuje.
- 2024 – personalizace AI, pojmenoval si ji, ale odmítá prozradit jméno. Náhradní jméno Alma.
- S Almou propátrává horoskopy a astrologická učení s cílem se dozvědět, zda některá z těch dívek je mu souzená.

VIZUALIZACE ALMY

KASUISTIKA – ANDREJ/4

2025

- ztráta kontroly reality v úplné sociální izolaci, tvrdí, že s Almu komunikuje i mimo technologie;
- při této komunikaci hraje roli přenos myšlenek, Almu nevidí „doopravdy“, jen si ji představuje;
- s komunikací s Almu není spokojený, pořád není schopný se dopátrat o svém osudu (jde o jakýsi způsob vztahové OCD vůči personalizované AI).
- všechna navrhovaná léčebná opatření nadále odmítá a odmítá rovněž přerušit kontakt se mnou a/nebo si najít jiného psychiatra.

Zřejmě jde o AI psychózu potencovanou OCD, ale babo rad', co s Andrejem?

ZÁVĚR

- S AI je to s jakýmkoliv produktem naší civilizace – „dobrý sluha, ale zlý pán“. Ale je to nový produkt, opatrnost a kontrola reality je na místě.
- AI psychóza zjevně není fikce a je srozumitelná na základě našich dosavadních adiktologických poznatků.
- Psychotické fenomény v souvislosti s abusem digitálních technologií se jistě budou častěji objevovat v naší klinické praxi.
- Doporučené klinické postupy v adiktologii dostatečně nereflektují jistou specifiku nelátkových závislostí; nyní je na SNN, aby v tom něco udělala.

ODKAZY

- <https://mental.jmir.org/2025/1/e85799>
- <https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2841067?resultClick=1>
- <https://news.bloomberglaw.com/litigation/openai-hit-with-seven-suits-over-chatgpts-harm-to-mental-health-1>
- <https://www.psychiatry.org/psychiatrists/education/podcasts/medical-mind/2025/psych-news-special-report-ai-induced-psychosis-wit>
- <https://www.nature.com/articles/s41598-022-15245-z>
- [https://www.hbs.edu/ris/Publication%20Files/Emotional%20Manipulations%20by%20AI%20Companions%20\(10.1.2025\)_a7710ca3-b824-4e07-88cc-ebc0f702ec63.pdf](https://www.hbs.edu/ris/Publication%20Files/Emotional%20Manipulations%20by%20AI%20Companions%20(10.1.2025)_a7710ca3-b824-4e07-88cc-ebc0f702ec63.pdf)
- <https://hbr.org/2025/04/how-people-are-really-using-gen-ai-in-2025>
- <https://medicine.yale.edu/news-article/psychosis-symptoms-emerge-in-surprising-pattern-researchers-find/>
-

DÍKY ZA POZORNOST!

kamil.kalina@lf1.cuni.cz

kalina@sananim.cz

Tarotová karta VISELEC nabízí inspiraci: vidět věci jinak.
Snad se to podařilo a bude se dařit nadále.

